

บทที่ ๔

จุดมุ่งหมายของสารเรียนการสอน

(Classification of Instructional Objectives)

นักวิชาการและนักการศึกษาไทยได้แปลคำว่า "Objective" ไว้ในรูปศัพท์ภาษาไทยหลายรูปแบบ เช่น จุดประสงค์ จุดมุ่งหมาย วัตถุประสงค์ และจุดหมาย เป็นต้น

ปกติเมื่อบุคคลจะกระทำสิ่งใดก็ตาม ผู้กระทำจะต้องมีจุดหมายหรือเป้าหมายหรือผลที่ต้องการไว้ในใจก่อน จากนั้นจึงพยายามหาวิธีการต่าง ๆ ที่จะดำเนินไปให้ถึงเป้าหมายปลายทางที่กำหนดไว้ให้ได้ การทำสิ่งใดโดยไม่มีจุดมุ่งหมายย่อมทำให้เบี่ยงเบน ไม่ประณีต และไร้ค่า ในการเรียนการสอนก็เช่นเดียวกัน ผู้เรียนย่อมมีจุดหมายของตนว่าจะเรียนเพื่ออะไรให้ได้เกรดอะไร ด้วยวิธีการใด หรือทำอะไรจึงจะประสบความสำเร็จตามที่ตนปรารถนา สำหรับผู้สอนเองก็ต้องกำหนดจุดมุ่งหมายไว้ว่าเมื่อสอนไปแล้วผู้เรียนจะเป็นอย่างไร ควรจะมีความรู้ระดับใด จะใช้เนื้อหาอะไรในการสอน จากนั้นจึงหาวิธีการที่ตนจะใช้สอนเพื่อให้ผู้เรียนบรรลุถึงระดับที่ต้องการหรือที่กำหนดไว้ จึงเห็นได้ว่าก่อนที่จะทำอะไรก็ตามจำเป็นจะต้องกำหนดจุดมุ่งหมายเสียก่อน หรือถ้าหากมีจุดมุ่งหมายกำหนดไว้แล้วก็ต้องศึกษาให้เข้าใจ หากจุดมุ่งหมายกว้างกว่ากว้างขวางเกินไปหรือชุกชิวอย่างรวม ๆ จำเป็นที่ต้องนำมาแปลหรือวิเคราะห์ให้เป็นจุดมุ่งหมายที่ชัดเจนเสียก่อน

จุดมุ่งหมายในการเรียนการสอน อาจจำแนกได้ ๒ อย่าง คือ

๑. จุดมุ่งหมายทั่วไปหรือจุดประสงค์ทั่วไป (General Objectives) หมายถึงจุดมุ่งหมายที่เขียนขึ้นอย่างกว้าง ๆ เพื่อเป็นแนวทางว่า ในการจัดการเรียนการสอนอะไรก็ตามต้องการให้เกิดผลแก่ผู้เรียนอย่างไร หรือผลที่ต้องการจะได้จากการสอนคืออะไร จึงมักเขียนจุดมุ่งหมายด้วยข้อความที่กล่าวไว้อย่างรวม ๆ กว้าง ๆ ไม่เฉพาะเจาะจงลงไป เพียงแต่ทอรัโดยทั่วไปว่า การเรียนการสอนในระดับนั้น ๆ หรือวิชานั้น ๆ ต้องการให้ผู้เรียนเป็นอย่างไร ตัวอย่างเช่น

จุดหมาย

หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พ.ศ. ๒๕๒๑

๑. เพื่อให้ผู้เรียนค้นพบและพัฒนาความสามารถ ความถนัด และความสนใจของตนเอง
๒. เพื่อให้มีนิสัยใฝ่หาความรู้ ทักษะ รู้จักคิด และวิเคราะห์อย่างมีระเบียบวิธีการ และมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์

ฯลฯ

จุดหมายของหลักสูตรเป็นสื่อความเข้าใจระหว่างผู้กำหนดนโยบายทางการศึกษา และผู้สร้างหลักสูตรกับผู้สอนว่าต้องการผลอย่างไรในการจัดการเรียนการสอน และเพื่อใช้เป็นแนวทางในการกำหนดจุดมุ่งหมายรายวิชาในระดับชั้นนั้น ๆ ต่อไป เช่น ตัวอย่างจุดมุ่งหมายวิชาสังคมศึกษา ซึ่งกำหนดขึ้นโดยอาศัยจุดหมายของหลักสูตรเป็นหลัก

จุดประสงค์

วิชาสังคมศึกษา ม.ศ. ต้น

๑. เพื่อส่งเสริมความเป็นพลเมืองดีตามระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข
๒. เพื่อให้มีความรักชาติ มีความสามัคคีในชาติ มีความเสียสละเพื่อส่วนรวม มีความซื่อสัตย์ในในผลงานอันเด่นของคนไทย รู้จักธำรงรักษาไว้ซึ่งเอกราช และรู้จักรักษาแบบอย่างวัฒนธรรมประเพณีอันเป็นเอกลักษณ์ที่ดั่งงามของชาติ
๓. เพื่อเสริมสร้างให้มีคุณภาพในการดำรงชีวิต มีคุณธรรมประจำใจ และมีคุณสมบัติต่าง ๆ อันพึงประสงค์ของสังคมไทย

ฯลฯ

จุดประสงค์ของรายวิชาเป็นสื่อที่ผู้สร้างหลักสูตรรายวิชานั้น ๆ บอกให้ผู้สอนทราบว่า จะสอนเด็กให้เกิดผลอย่างไร

เมื่อพิจารณาจุดมุ่งหมายทั้ง ๒ ตัวอย่าง จะเห็นได้ว่าล้วนเป็นจุดมุ่งหมายที่เขียนไว้กว้างเกินไป เป็นการกำหนดไว้ว่าครูผู้สอนจะต้องช่วยให้เด็กหรือผู้เรียนได้พัฒนาไปถึงจุดนั้นในอนาคต

๒. จุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมหรือจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม (Behavioral Objectives) คำว่า พฤติกรรม (Behavior) หมายถึงการกระทำหรือการแสดงออกโดย กิริยา อิริยาบถ ซึ่งผู้เรียน (นักเรียน) จะต้องแสดงออกมาให้เห็น ดังนั้น จุดประสงค์เชิงพฤติกรรมจึงหมายถึงความมุ่งหมายของการสอนที่กล่าวโดยเฉพาะเจาะจง หรือบ่งพฤติกรรมของผู้เรียนว่า หลังจากที่มีการเรียนการสอนแล้ว ผู้เรียนจะสามารถทำหรือแสดงพฤติกรรมที่สามารถวัดได้ สังเกตได้ออกมาอย่างไรบ้าง ตัวอย่างเช่น

- ก. นักเรียนอธิบายความสัมพันธ์ของลิทธิและหน้าที่ได้
- ข. เมื่อกำหนดพิธีกรรมเกี่ยวกับการทำบุญตักบาตร นักเรียนสามารถเข้าร่วมพิธีกรรมทางศาสนาได้อย่างถูกต้อง
- ค. นักเรียนเล่าเหตุการณ์ที่เคยประสบ และเป็นตัวอย่างของพลเมืองดีได้คนละ ๑ เหตุการณ์

จุดมุ่งหมายแบบนี้ครูผู้สอนต้องเป็นผู้เขียนและกำหนดขึ้นเอง ดังนั้น เมื่อจะเริ่มทำการสอนเนื้อหาใดก็ตาม ครูต้องตั้งจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมหรือจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมไว้ก่อนทุกครั้ง

การเขียนจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

จุดประสงค์

เมื่อท่านศึกษาเรื่องการเขียนจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมจบแล้ว ท่านจะสามารถทำสิ่งต่อไปนี้ได้

๑. เมื่อกำหนดข้อความมาให้ ท่านสามารถบอกได้ว่าข้อความใดเป็นจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม และข้อใดไม่ได้เป็นจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

๒. เมื่อกำหนดวัตถุประสงค์ของการสอนมาให้ ท่านบอกได้ว่าจุดประสงค์ข้อใด เป็นพฤติกรรมของนักเรียนที่สามารถสังเกตและวัดได้ และข้อใดเป็นจุดประสงค์ในรูปพฤติกรรมของนักเรียนที่ไม่สามารถสังเกตและวัดได้

๓. เมื่อกำหนดข้อความที่เป็นจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมมาให้ ท่านแยกได้ว่าข้อความส่วนใดเป็นพฤติกรรมที่คาดหวัง เป็นเงื่อนไข และเป็นเกณฑ์ได้ถูกต้อง

๔. เมื่อกำหนดจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมมาให้ ท่านบอกได้ว่าข้อใดเป็นพฤติกรรมด้านสติปัญญา เจตคติ หรือทักษะ

๕. ท่านสามารถเขียนจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมได้

ความหมายของจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

นักวิชาการและนักการศึกษาได้ให้ความหมายของจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมไว้หลายประการ เช่น

๑. หมายถึงจุดประสงค์ในการสอนที่เขียนไว้ในลักษณะที่บอกการกระทำ หรือพฤติกรรมของนักเรียนว่านักเรียนสามารถทำอะไรได้บ้างหลังจากจบบทเรียนแล้ว

๒. เป็นข้อกำหนดอันแจ่มชัดที่บ่งถึงพฤติกรรมของนักเรียนที่ครูผู้สอนตั้งใจจะให้เกิด ฉะนั้น พฤติกรรมที่นักเรียนกระทำได้รับจึงเป็น เป้าประสงค์ของการเรียนรู้ของเด็กและการสอนของครู โดยเฉพาะอย่างยิ่งครูผู้สอนจะต้องพิจารณาพฤติกรรมของเด็กที่เปลี่ยนแปลง โดยสังเกตจากทักษะ หรือการกระทำของเด็กที่แสดงออกในสภาวะต่าง ๆ ภายหลังจากได้รับประสบการณ์การเรียนรู้แล้ว

๓. เป้าหมายหรือจุดหมายที่ต้องการให้นักเรียนแสดงการเรียนรู้ของเขาภายใต้เงื่อนไข หรือกฎเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดไว้

๔. การกำหนดพฤติกรรมที่จะเกิดขึ้นกับผู้เรียน หลังจากการเรียนรู้การสอนได้เสร็จสิ้นลงแล้ว พฤติกรรมนี้จะต้องเป็นพฤติกรรมที่ผู้สอนสามารถสังเกตได้

ส่วนประกอบของจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

Robert F. Mager นักการศึกษาชาวอเมริกัน กล่าวว่า การเขียนจุดประสงค์

เชิงพฤติกรรมที่สมบูรณ์นั้น ควรประกอบด้วยส่วนสำคัญ ๓ ประการ คือ

๑) ระบุพฤติกรรมที่คาดหวัง (Expected Behavior) ได้แก่ การกำหนดพฤติกรรม หรืออาการที่แสดงออกมาเป็นการกระทำ ที่ผู้สอนคาดว่าผู้เรียนควรทำอะไรได้ หรือแสดงอย่างไรภายหลังจากที่มีการเรียนการสอนแล้ว เพื่อแสดงว่าผู้เรียนได้บรรลุจุดหมาย พฤติกรรมที่กำหนดต้องเป็นพฤติกรรมขั้นสุดท้าย (Terminal Behavior) ที่เป็นการกระทำได้ และพฤติกรรมนั้นต้องสามารถวัดได้ สังเกตได้ เช่น คำว่า เล่า อธิบาย บอกรหัสผลเขียน ยกตัวอย่างแสดงการทดลอง เปรียบเทียบ จำแนก เป็นต้น

ตัวอย่าง

๑. นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจลักษณะภูมิประเทศของประเทศไทย
๒. นักเรียนอธิบายลักษณะภูมิประเทศของไทยได้
๓. นักเรียนจำแนกลักษณะภูมิประเทศของไทยได้
๔. นักเรียนเปรียบเทียบลักษณะภูมิประเทศของไทยได้

ข้อ ๑. คำว่า ความรู้ความเข้าใจ เป็นพฤติกรรมแฝง

ไม่สามารถสังเกตเห็นได้โดยตรง สำหรับข้อ ๒, ๓ และ ๔ คำที่เป็นพฤติกรรมที่คาดหวัง คือ อธิบาย จำแนก เปรียบเทียบ พฤติกรรมเหล่านี้สามารถมองเห็นและได้ยิน (Observable Behavior)

ในจุดมุ่งหมายรายวิชามักกำหนดเป็นพฤติกรรมแฝง ผู้สอนต้องวิเคราะห์และจำแนกออกมาว่า พฤติกรรมแฝงนั้น ๆ มีพฤติกรรมที่สามารถสังเกตเห็นได้อะไรบ้าง จึงแสดงว่าบุคคลนั้นมีพฤติกรรมตามจุดมุ่งหมายรายวิชาและจุดมุ่งหมายหลักของหลักสูตรต้องการ

สมมติว่าเราอยากทราบว่านักเรียนเรียนเรื่อง "พืชเศรษฐกิจ" ไปแล้ว นักเรียนจะรู้เรื่องหรือไม่ เราต้องคิดพิจารณาว่า นักเรียนสามารถแสดงกิริยา อาการอย่างไรจึงจะแสดงว่าเขารู้และถ้านักเรียนไม่รู้ นักเรียนก็จะไม่สามารถแสดงการกระทำอย่างนั้นได้ เช่น

๑. นักเรียน บอกรายชื่อ พืชเศรษฐกิจพร้อมแหล่งผลิตได้อย่างน้อย ๔ ชนิด

๒. เมื่อกำหนดข้อพิเศษเศรษฐกิจพร้อมผลผลิตที่ได้มาให้เด็กเรียนสามารถจับคู่
ข้อความที่สัมพันธ์กันได้ถูกต้อง ๘๐ เปอร์เซ็นต์

ในการกำหนดหรือระบุพฤติกรรมที่คาดหวัง ควรหลีกเลี่ยงคำต่อไปนี้ ฐ
เข้าใจ รู้จัก มีความซาบซึ้ง มีความคิดที่มีเหตุผล มีเจตคติที่ดี มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค
เห็นคุณค่านิยมยกย่อง ยึดมั่น รัก เก็บความ มีความสำนึก ให้เชื่อ ซินชม ให้มีศรัทธา
ใช้ มีทักษะ ตระหนัก เรียนรู้ เป็นต้น

๒) ระบบสถานการณ์หรือเงื่อนไข (Conditions) ได้แก่ ข้อความที่บ่งสภาพ
ของสิ่งเร้าที่ครูจัดให้นักเรียนว่าจะให้เกิดพฤติกรรมในสถานการณ์ ขอบเขตหรือลักษณะการเช่นใด
สภาพแวดล้อมดังกล่าวจะกระตุ้นให้ผู้เรียนแสดงพฤติกรรมที่คาดหวังออกมาได้ ลักษณะของสถาน-
การณ์ หรือเงื่อนไข ได้แก่

๑. การกำหนดอะไรไว้ให้นักเรียนบ้าง เช่น กำหนดวัสดุอุปกรณ์ เนื้อหา
ข้อมูล เหตุการณ์ ฯลฯ ซึ่งมีลักษณะคล้ายคลึง หรือเหมือนกันกับสิ่งให้ผู้เรียนเคยประสบ เช่น

- เมื่อให้ข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะภูมิประเทศของบริเวณนั้นให้.....
- เมื่อกำหนดคนคนที่โครงร่างของทวีปออสเตรเลียมาให้.....
- เมื่อให้อ่านบทความจากหนังสือพิมพ์.....
- เมื่อนำภาพการแสดงความเคารพมาให้ดู.....
- เมื่อกำหนดลักษณะทางวัฒนธรรมขึ้น.....
- เมื่อกำหนดสถานการณ์สมมติให้.....

๒. พฤติกรรมที่หวังจะให้เกิดต้องเกิดในลักษณะการหรือเงื่อนไข หรือข้อ
จำกัดใด เช่น

- กำหนดรายชื่อขององค์ประกอบต่าง ๆ ที่จะนำไปสู่เหตุการณ์สำคัญ
ทางประวัติศาสตร์ไว้ ผู้เรียนจะต้องสามารถเลือกองค์ประกอบอย่างน้อยที่สุด ๔ อย่างที่ก่อให้เกิดภาวะเศรษฐกิจตกต่ำ พ.ศ. ๒๔๗๖

ข้อความที่ขีดเส้นใต้เป็นคำบรรยายเงื่อนไข หรือสถานการณ์ที่พฤติกรรม

ชั้นสุดท้ายจะเกิดขึ้น คำบรรยายดังกล่าวบอกผู้เรียนว่าไม่ต้องไปเลือกองค์ประกอบจากหนังสือหรือบทความ หรือจากความจำของตน แต่ได้กำหนดรายชื่อองค์ประกอบต่าง ๆ ไว้ให้เลือกแล้ว

- จากแผนที่แสดงลักษณะภูมิประเทศของทวีปเอเชีย สามารถอธิบายลักษณะภูมิประเทศของทวีปเอเชียได้

๓. ระบุสิ่งที่นักเรียนทำไม่ได้หรือระบุทักษะที่ท่านไม่ต้องการให้เกิดขึ้น เช่น
  - ห้ามใช้สูตรในการคำนวณ.....
  - ห้ามใช้เครื่องคิดเลข.....
  - ห้ามใช้สไลด์จล.....
  - เมื่อไม่ได้กำหนดค่า π ให้ จงแสดงการพิสูจน์สูตร.....
  - โดยไม่ใช้หนังสืออ้างอิง สามารถบอกขอบเขตของทวีปยุโรปได้ถูกต้อง.....

๓) เกณฑ์ (Criteria) เป็นข้อความระบุมাত্রฐาน (Standard) ที่ควรมองรับว่าพฤติกรรมของผู้เรียนเป็นที่พอใจแล้ว หรือเป็นข้อกำหนดพฤติกรรมที่แสดงออกว่าควรอยู่ในระดับใดจึงจะยอมรับได้ว่า ผู้เรียนมีพฤติกรรมตามที่คาดหวังไว้จริง ๆ หรือผู้เรียนมีพฤติกรรมขั้นใช้ได้ (Acceptabl performance) แล้ว เกณฑ์ที่ตั้งไว้ในจุดมุ่งหมายส่วนมากถือ ๘๐ เปอร์เซ็นต์ ตามปรัชญาว่าในการเรียนการสอนสิ่งใดก็ตามต้องสอนให้ผู้เรียนทำได้ (Mastery Learning) คำว่า ทำได้ ได้ ก็คือ ผู้เรียนต้องทำได้เกินกว่าครึ่งของงานที่ให้ไป สำหรับเกณฑ์ในการกำหนดระดับพฤติกรรมตามเกณฑ์ขั้นต่ำ (Minimum Criterion) มี ๒ ประการ คือ

ก. จำกัดเวลา การกำหนดเวลาควรใช้เมื่อต้องการวัดความสามารถทางทักษะ หรือความสามารถที่เกิดขึ้นกับตัวเด็ก ได้แก่ การฝึกปฏิบัติ แสดงการทดลอง หรือแสดงการใช้เครื่องมือ เป็นต้น เช่น

- ฆ่าลูกภายใน ๔ นาที
- เขียนเสร็จภายในเวลา ๒๐ วินาที
- ซ้อมเสร็จภายใน ๑ ชั่วโมง

ข. จำกัดจำนวนที่ถูกต้อง การกำหนดค่าตอบที่ถูกต้องควรเมื่อต้องการวัดความสามารถทางด้านการเรียนรู้ และความคิดที่ต้องใช้เหตุผลมาประกอบ การกำหนดค่าตอบ

อาจเขียนได้ดังนี้

๑. กำหนดจำนวนคำสุดท้าย
  - ... ต้องบอกได้ ๓ ชั้น...
  - ... เขียนได้ถูกต้องอย่างน้อย ๔ คำ
  - ... ให้เหตุผลได้ ๓ ข้อ
  - ... ยกตัวอย่างได้อย่างน้อย ๔ ตัวอย่าง
๒. กำหนดเปอร์เซ็นต์หรือสัดส่วน
  - ... บอกชื่อได้ ๔ ชนิดจาก ๑๐ ชนิด
  - ... ตอบข้อทดสอบได้ ๔๕ เปอร์เซ็นต์
  - ... ทำได้ถูกต้อง ๔ ข้อจาก ๑๐ ข้อ
  - ... อธิบายได้ถูกต้อง (๑๐๐ เปอร์เซ็นต์)
๓. กำหนดช่วง-ที่ใกล้เคียงกับเกณฑ์
  - ... ถูกต้องเกือบ ๘๐ เปอร์เซ็นต์
  - ... ความผิดพลาดจะต้องอยู่ระหว่าง ๑ - ๕ เดซิเบล
๔. กำหนดลักษณะงานที่สำเร็จ
  - ... ปรากฏเป็นฝัาลอยขึ้นมาบนผิวน้ำ
  - ... เกิดใบเลี้ยง ๒ ใบ
  - ... มีสีแดงปรากฏในลำต้นพืช

ตัวอย่างจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมที่มีลักษณะทั้ง ๓ ประการ

๑. เมื่อนักเรียนอ่านและสรุปเรื่องการกบฏครั้งละหนึ่งเรื่องแล้ว นักเรียนสามารถไปหย่อนบัตรเลือกหัวหน้าชั้นได้ถูกต้องภายใน ๓ นาที   ก.

ข.

ค.

ข้อความ	ก.	เป็นสถานการณ์หรือเงื่อนไข
ข้อความ	ข.	เป็นพฤติกรรมที่คาดหวัง
ข้อความ	ค.	เป็นเกณฑ์

๒. เมื่อระบุการกระทำมาให้ ๔ ข้อ นักเรียนบอกได้ถูกต้องว่า การกระทำ
ก. ข. ค.

ข้อใดเป็นการผิดข้อ ๑

ง.

- ข้อความ ก. เป็นสถานการณหรือเงื่อนไข
- ข้อความ ข. เป็นพฤติกรรมที่คาดหวัง
- ข้อความ ค. เป็นเกณฑ์
- ข้อความ ง. เป็นส่วนขยายของพฤติกรรมที่คาดหวัง

๓. เมื่อเรียนวิธีการกราบแบบเบญจางคประสิทธิ์แล้ว นักเรียนสามารถสอนให้
ผู้อื่นกราบแบบเบญจางคประสิทธิ์ได้

บางครั้งในการเขียนวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม อาจไม่ครบองค์ประกอบทั้ง ๓ ประการ
แต่องค์ประกอบที่สำคัญและจะขาดเสียมิได้คือ จะต้องระบุพฤติกรรมที่คาดหวัง หมายความว่า จะ
ต้องระบุว่าจะทำให้ผู้เรียนทำอะไรได้บ้าง ส่วนสถานการณหรือเงื่อนไขที่จะให้เกิดพฤติกรรมนั้น
หากไม่มีกรณีที่จะต้องสร้างสถานการณใหม่ ก็มักจะถือว่าเมื่อนักเรียนเรียนเรื่องนั้น ๆ แล้ว จะ
ทำอย่างนั้นอย่างนี้ได้เป็นสถานการณปกติ จึงมักไม่เขียนไว้ในทุกข้อ แต่จะเขียนว่า

เมื่อนักเรียนเรียนจบบทเรียนนี้แล้ว นักเรียนจะสามารถทำสิ่งต่อไปนี้ได้

- ๑. บอก _____
- ๒. อธิบาย _____
- ๓. ยกตัวอย่าง _____
- ๔. _____
- ๕. _____

ฯลฯ

แบบทดสอบ (สำหรับจุดประสงค์ ข้อ ๑)

โปรดอ่านข้อความต่อไปนี้แล้วกาเครื่องหมาย / หน้าข้อความที่เป็นจุดประสงค์
เชิงพฤติกรรม

๑. ภูมิศาสตร์ต้อง เน้น เรื่องความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ และประโยชน์ของธรรมชาติที่มีต่อมนุษย์
๒. เพื่อให้มีความเข้าใจและสามารถอธิบายวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติและสังคมได้
๓. เพื่อให้รู้จักใช้เหตุผล เปรียบเทียบสาเหตุของสงครามโลกทั้งสองครั้งได้
๔. นักเรียนสามารถฝึกอภิปรายได้
๕. นักเรียนเปรียบเทียบลักษณะการปกครองแบบสมบูรณาญาสิทธิราชกับระบอบประชาธิปไตยได้
๖. เพื่อให้ให้นักเรียนได้อภิปรายถึงความเป็นไปของบ้านเมืองในสมัยต้นกรุงรัตนโกสินทร์
๗. มุ่งให้ผู้เรียนรู้ เรื่องการปกครองลัทธิต่าง ๆ โดยรู้จักเปรียบเทียบผลดีและผลเสียของลัทธินั้น ๆ ได้
๘. นักเรียนตระหนักถึงปัญหาสังคมไทยในแง่สังคม เศรษฐกิจ การศึกษาและการเมือง
๙. นักเรียนให้เหตุผลที่แคนาดามีประชากรเบาบาง ทั้ง ๆ ที่มีพื้นที่กว้างใหญ่ได้ถูกต้อง
๑๐. นักเรียนบรรยายเหตุการณ์ตอนเสียกรุงครั้งที่ ๒ ได้
๑๑. นักเรียนอภิปรายอ่านาจอหน้าที่ของรัฐสภา รัฐบาล และศาลได้

แบบทดสอบ (สำหรับจุดประสงค์ข้อ ๒)

จงกาเครื่องหมาย / ถ้าข้อความที่เป็นพฤติกรรมของนักเรียนที่สามารถสังเกตและวัดได้

๑. เพื่อฝึกความสามารถในทางความคิดสร้างสรรค์ให้แก่นักเรียน
๒. นักเรียนมีสมาธิในการฟังปฐกถา
๓. ให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับวีรกรรมของชาวบ้านบางระจัน
๔. เพื่อให้มีเจตคติที่ดีในคุณค่าทางสังคม จริยธรรม และวัฒนธรรม
๔. บอกหลักในการปฏิบัติตนเพื่อการอยู่ร่วมกันในสังคมได้
๖. นักเรียนเกิดความสนใจในวิชาประวัติศาสตร์

๗. ชื่อตำแหน่งที่ตั้ง ขอบเขต ของทวีปยุโรปจากแผนที่ได้
๘. ให้ความหมายของคำว่า "คำนิยม" ได้
๙. บรรยายสภาพสังคมในยุคก่อนการปฏิวัติอุตสาหกรรมได้
๑๐. บอกสาเหตุที่ฉนวนโปแลนด์เป็นต้นเหตุของสงครามโลกครั้งที่ ๒ ได้
๑๑. ยกตัวอย่างการกลักรรรมและอุตสาหกรรมในท้องถิ่นของตนได้

แบบทดสอบ (สำหรับจุดประสงค์ข้อ ๓)

จงขีดเส้นใต้ข้อความที่เป็นพฤติกรรมที่คาดหวัง เขียนชื่อและ เกณฑ์ แล้วเขียนอักษร
พ. หรือ ง. หรือ ก. ได้ข้อความที่เป็นพฤติกรรมที่คาดหวัง เขียนชื่อ และ เกณฑ์ตามลำดับ

๑. เมื่อเรียนเรื่องสงครามโลกครั้งที่ ๒ แล้ว นักเรียนสามารถบอก-

สาเหตุของสงครามโลกครั้งที่ ๒ ได้อย่างถูกต้อง

๒. เมื่อเรียนเรื่องลมบกและลมทะเลแล้ว นักเรียน-

บอกประโยชน์ของลมแต่ละชนิดได้อย่างน้อย ๒ ข้อ

๓. เมื่อกำหนดสาเหตุต่าง ๆ ที่นำไปสู่เหตุการณ์สำคัญ-

ในประวัติศาสตร์ให้ นักเรียนเลือกสาเหตุที่ทำให้

เศรษฐกิจตกต่ำใน พ.ศ. ๒๔๗๒ ได้อย่างน้อย ๔ ประการ

๔. อธิบายอิทธิพลของสิ่งแวดล้อมที่มีผลต่อสภาพภูมิอากาศได้

๕. เมื่อกำหนดรายชื่อประเทศมาใช้ นักเรียนเลือกชื่อประเทศที่ไม่มีทางออกทะเลได้ถูกต้อง ๕๐%
๖. เมื่อกำหนดชื่อประเทศใดประเทศหนึ่งมาให้ นักเรียนอภิปรายความสัมพันธ์ระหว่างสุโขทัยกับประเทศที่กำหนดให้ ในด้านการทูต การสงคราม และวัฒนธรรมได้
๗. เมื่อกำหนดปัญหาทางภูมิศาสตร์ขึ้น นักเรียนชี้บ่งว่าปัญหานั้น ๆ มีสาเหตุมาจากสิ่งใดได้ปัญหาละ ๓ ข้อ
๘. เมื่อกำหนดประเทศในยุโรป ๔ ประเทศ นักเรียนชี้แจงถึงอิทธิพลของประเทศเหล่านั้นที่มีต่อประเทศในเอเชียอาคเนย์ได้

พฤติกรรมด้านใดบ้างที่จะนำมาใช้ในการเขียนจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

จากหนังสือ Taxonomy of Educational Objectives the Classification of Educational Goals ของเบนจามิน เอส บลูม (Benjamin S. Bloom) และคณะ ได้จำแนกความมุ่งหมายออกเป็น ๓ หมวด ซึ่งใช้เป็นแนวทางในการกำหนดพฤติกรรมที่จะนำมาใช้ในการเขียนจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม คือ

๑. พฤติกรรมด้านสติปัญญา ความคิด (Cognitive Domain) เป็นจุดมุ่งหมายที่เน้นด้านการพัฒนาความสามารถทางด้านสติปัญญา (Intellectual abilities) และการมี

วิจารณ์งานในการตัดสินใจพฤติกรรมด้านนี้แบ่งออกเป็น ๖ ชั้นตามลำดับ คือ

๑.๑ ความรู้-ความจำ (Knowledge) หมายถึงความสามารถที่จะจดจำ (Memorization) และระลึกได้ (Recall) ถึงความรู้ที่ได้รับหรือคิดได้ สมองทำงาน (Thinking) และการที่สมองจะคิดได้ก็ต้องได้รับข้อมูล (Information) ต่าง ๆ เสียก่อน ความรู้ชั้นนี้คือรู้ข้อเท็จจริง ฎกฎเกณฑ์ คำจำกัดความ คำที่บ่งการกระทำในพฤติกรรมด้าน ความรู้ ได้แก่

บอก ชี้บ่ง บรรยาย เลือก จับคู่ เรียกชื่อ แยกประเภท ฯลฯ ในเรื่อง ต่อไปนี้ เช่น ชื่อ วัน-เวลา สถานที่ เหตุการณ์ ข้อเท็จจริง เรื่องราว ระเบียบแบบ-แผน เกณฑ์ วิธีการ ทฤษฎี อิทธิพล เป็นต้น

ตัวอย่าง

๑. บอกชื่อองค์การนานาชาติสำคัญที่ไทยเข้าร่วมเป็นสมาชิกได้
๒. แยกรายชื่อพืชที่ใช้เมล็ดเป็นอาหารและพืชที่ใช้ลำต้นได้
๓. บรรยายเหตุการณ์ในสงครามยุทธหัตถีได้

๑.๒ ความเข้าใจ (Comprehension) เกิดจากความคิดอันเป็นผลมาจาก ความจำ เป็นความสามารถที่จะนำเอาข้อมูลหรือปัจจัยที่ได้รับมาใช้ให้เป็นประโยชน์ ความ เข้าใจสามารถแสดงออกได้ด้วยความสามารถแปลความหมาย (Translation) ให้ความหมาย หรือตีความ (Interpretation) และสามารถสรุปหรือสกัดใจความสำคัญ (Extrapolation) ได้ คำที่บ่งการกระทำในพฤติกรรมด้านความเข้าใจ ได้แก่ แปล ยกตัวอย่าง อธิบาย บรรยาย ขยายความ จัดเรียงใหม่ สรุป บอก ทำนาย ตีความ ฯลฯ ในเรื่อง ต่อไปนี้ เช่น ความหมาย เหตุการณ์ เรื่องราว สัญลักษณ์ คำพูด ความสัมพันธ์ จุด-มุ่งหมาย ความสำคัญของเรื่อง หลักการ เป็นต้น

ตัวอย่าง

๑. ยกตัวอย่างการกระทำที่แสดงความสามัคคีได้อย่างน้อย ๓ ตัวอย่าง
๒. เรียงลำดับเหตุการณ์ในสมัยสมเด็จพระนเรศวรมหาราชได้

๓. บรรยายลักษณะทางภูมิศาสตร์จากแผนที่ได้

๑.๓ การนำความรู้ไปใช้ (Application) หมายถึงความสามารถในการนำสิ่งที่เรียนรู้แล้ว ไปใช้ในสถานการณ์ใหม่ได้ถูกต้อง พฤติกรรมขั้นนี้ผู้เรียนต้องอาศัยพฤติกรรมด้านความเข้าใจมาเป็นพื้นฐานในการแก้ปัญหาใหม่ ซึ่งต่างไปจากสถานการณ์เดิม หรืออาจคล้ายสถานการณ์เดิม เช่น สามารถนำกฎเกณฑ์ หลักการ ทฤษฎี สูตร ไปใช้ในการแก้ปัญหา ทำแบบฝึกหัดได้ เป็นต้น คำที่บ่งการกระทำในพฤติกรรมด้านการนำความรู้ไปใช้ ได้แก่ ใช้ คำนำวล สร้าง เตรียม เสนอ แก้ปัญหา บอก เปลี่ยน ปรับปรุง ปฏิบัติการ ผลิต แสดง ฯลฯ

ตัวอย่าง

๑. แก้มการสามชั้นได้
๒. ทำแบบฝึกหัดคณิตศาสตร์ได้ ๓ ใน ๔ ข้อ
๓. จากแผนที่สมมติสามารถลงชื่อลักษณะภูมิประเทศแหล่งเกษตรกรรม และเหมืองแร่ได้
๔. แสดงการเกิดลมได้
๕. บอกชนิดของโรงงานอุตสาหกรรมที่เหมาะสมจะตั้งที่ภาคอีสานได้

๑.๔ การวิเคราะห์ (Analysis) เป็นความสามารถในการแยกแยะสิ่งต่าง ๆ ที่ซับซ้อนทั้งหมดออกมาเป็นส่วนย่อยได้อย่างชัดเจนว่าอะไรคือข้อเท็จจริง อะไรคือสมมติฐาน หรือสามารถแยกเรื่องราวหรือเหตุการณ์ ผลลัพธ์ ผลรวม ของปรากฏการณ์ใด ๆ ว่าเกิดจากหรือประกอบจากส่วนย่อยอะไรบ้าง อันจะทำให้ทราบว่า เรื่องราวนั้น ๆ มีความสำคัญตรงไหน ส่วนย่อยเหล่านั้นสัมพันธ์เกี่ยวโยงกันอย่างไรโดยยึดหลักการใด คำที่บ่งการกระทำในพฤติกรรมด้านการวิเคราะห์ ได้แก่ บอก จำแนก ค้นหา ให้เหตุผล เปรียบเทียบ บอกความแตกต่าง บอกความคล้ายคลึง จัดประเภท หาหลักการ หาความสัมพันธ์ หาองค์ประกอบ ฯลฯ ในเรื่องต่อไปนี้ เช่น ต้นตอ ความสำคัญ สาเหตุ ข้อสรุป ความสัมพันธ์ ความลำเอียง หลักการที่ยึดถือ ความเข้าใจผิดเหตุผล ฯลฯ

ตัวอย่าง

๑. เปรียบเทียบข้อแตกต่างระหว่างการเข้าร่วมสงครามโลกทั้ง ๒ ครั้งได้
๒. บอกเหตุผลที่เจ้าของโรงงานอุตสาหกรรมในสมัยปฏิวัตินิยมจ้างผู้หญิงและ เด็กเข้าทำงานได้
๓. บอกหลักในการเลือกรับอารยธรรมตะวันตกได้
๔. จำแนกอิทธิพลที่กำหนดวัฒนธรรมไทยได้
๕. บอกประโยชน์สำคัญที่สุดของการชลประทานได้

๑.๔ การสังเคราะห์ (Synthesis) เป็นความสามารถในการนำสิ่งต่าง ๆ ที่เรียนรู้มาสัมพันธ์กัน นำเอาส่วนประกอบย่อย ๆ มาจัดระเบียบใหม่ หรือนำมาผสมกลมกลืนสรุปรวมเป็นสิ่งที่เดียวกันได้อย่างมีระบบแบบแผน การสังเคราะห์เป็นขบวนการที่รวบรวมเรื่องราวจากหลาย ๆ ข้อมูล มาผสมผสานเป็นเรื่องเดียวกันโดยอาศัยความสามารถจากพฤติกรรมทั้ง ๔ ด้านดังกล่าวแล้วเป็นรากฐาน การสังเคราะห์เป็นสมรรถภาพสมองที่ตรงข้ามและยากกว่าการวิเคราะห์มาก เพราะการวิเคราะห์มีของสำเร็จรูปกำหนดไว้ให้แล้ว นักเรียนมีหน้าที่แยกสิ่งนั้นออกเป็นส่วนย่อย ๆ เพื่อหาสัดส่วน หน้าที่ และความสัมพันธ์ของแต่ละส่วนเหล่านั้น ส่วนสังเคราะห์เป็นการเอาชิ้นส่วนหรือข้อมูลที่มีอยู่มาประกอบปรุงแต่งใหม่ คำที่บ่งการกระทำในพฤติกรรมด้านการสังเคราะห์ ได้แก่ เขียน แสดงเหตุผล สร้าง แก้อไข ออกแบบ จัดผลิต ทหาข้อยุติ วิจาร์ณ อภิปราย สรุป เสนอ ประดิษฐ์ รวม แต่ง ทำนาย ฯลฯ

ตัวอย่าง

๑. สรุปผลของสงครามโลกครั้งที่ ๒ ที่มีต่อคนไทยได้
๒. แสดงความคิดเห็นต่อการที่พระยาตากสินหลวงถว้อของพม่าหนีออกไปจากกรุงศรีอยุธยา ก่อนเสียกรุงครั้งที่ ๒ ว่าเป็นการสมควรหรือไม่ได้สมเหตุผล
๓. สรุปปัญหาความขัดแย้งต่าง ๆ ที่เกิดในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ได้

๑.๖ การประเมินค่า (Evaluation) เป็นความสามารถในการพิจารณาตัดสินประเมินค่าสิ่งต่าง ๆ หรือสามารถเปรียบเทียบได้แย้งเรื่องต่าง ๆ ว่ามีคุณค่าดี-เลว หรือ

เหมาะสม เช่นไรอย่างมีเหตุผลด้วยการอาศัยข้อมูลหลายอย่างมาเป็นเกณฑ์ ความสามารถด้านการประเมินค่าเป็นขั้นตอนสุดท้ายของพฤติกรรมด้านสติปัญญา (Cognitive Domain) และจะเป็นตัวเชื่อมที่สำคัญของพฤติกรรมด้านเจตคติต่อไป คำที่บ่งการกระทำในพฤติกรรมด้านการประเมินค่าได้แก่ เปรียบเทียบ ประเมิน ตัดสิน วิพากษ์วิจารณ์ ได้แย้ง ให้เหตุผล ให้เกณฑ์ สรุป จำแนก เป็นต้น

ตัวอย่าง

๑. เปรียบเทียบความเหมาะสมของการตั้งกรุงศรีอยุธยากับกรุงรัตนโกสินทร์ เป็นราชธานีในแต่ละสมัยได้
๒. วิเคราะห์การกระทำของพันท้ายนรสิงห์ได้
๓. เปรียบเทียบผลดีผลเสียอันเนื่องมาจากอิทธิพลของอารยธรรมตะวันตกที่มีต่อประเทศในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ได้

๒) พฤติกรรมด้านเจตคติหรืออารมณ์ (Affective Domain) เป็นจุดมุ่งหมายที่มุ่งพัฒนาด้านทัศนคติ ค่านิยม และความซาบซึ้ง หรือปลุกฝังในเรื่องอารมณ์ ความรู้สึกนึกคิด ความชอบ ไม่ชอบ ความเห็นอกเห็นใจ ความกระตือรือร้น การรู้จักตัวเอง และเข้าใจตัวเอง พฤติกรรมด้านนี้วัดได้ยากกว่าพฤติกรรมด้านสติปัญญา เพราะจะไม่เห็นผลในทันทีภายหลังจากการเรียนการสอนแล้ว การปลุกฝังด้านเจตคติต้องใช้เวลา อย่างไรก็ตาม ในการเรียนการสอนครูก็ต้องพยายามปลุกฝังสอดแทรกในทุกโอกาสที่จะกระทำได้ แครทโฮล (Krathwohl) และคณะได้จัดลำดับขั้นของการพัฒนาด้านจิตใจขึ้นในปี ค.ศ. ๑๙๖๔ เป็น ๔ ขั้นตอน คือ

๒.๑ การรับรู้หรือการยอมรับ (Receiving or Attending) เป็นการรับประสบการณ์จากสภาพแวดล้อม แล้วเกิดการรับรู้ว่าเป็นอะไร ด้วยการให้ความสนใจ เอาใจใส่ต่อสิ่งเร้าหรือตั้งใจดู ตั้งใจฟัง เผื่อสังเกตการณ์ เป็นต้น คำที่บ่งการกระทำในพฤติกรรมด้านการรับรู้ ได้แก่ ตาม เลือก ตีค่าภาพ ให้ ยึด ชั่งบ่ง ให้ชื่อ บอก ใช้ คอบ หักเลือก ฯลฯ

๒.๒ การตอบสนอง (Responding) เป็นการแสดงกิริยาตอบสนองต่อสิ่งเร้า เช่น ปฏิบัติตามกฎหมาย เชื่อฟังระเบียบ แสดงความพอใจ การตั้งใจตอบคำถาม ยิ้มแย้มแจ่มใส อาสาทำด้วยความเต็มใจ พฤติกรรมข้อนี้สังเกตได้จากสีหน้า ท่าทาง น้ำเสียงที่แสดงออก คำที่บ่งการกระทำในพฤติกรรมด้านการตอบสนอง ได้แก่ ยอมตาม ตอบ ช่วยเหลือ แสดง อ่าน ตอบโต้ เขียน สดเลือก ฯลฯ

๒.๓ การสร้างค่านิยม (Valuing) เป็นการแสดงออกในลักษณะการซุกซุก แสดงความเชื่อถือของเขาให้ผู้อื่นฟัง การยอมรับฟัง การพยายามชี้ชวนให้คนอื่นเห็นคล้อยตามในเรื่องที่เขาเชื่อถือ การสละเวลาเข้าร่วมทำในสิ่งนั้น คำที่บ่งการกระทำในพฤติกรรมด้านการสร้างคุณค่า ได้แก่ สาธิต บรรยาย อภิปราย ชี้แจง เชื่อเชิญ ให้เหตุผล รายงาน หักเลือก แบ่ง อ่านเสนอ กล่าวสรรเสริญ

๒.๔ การจัดระบบหรือรวบรวม (Organization) เป็นความสามารถในการพิจารณาเปรียบเทียบข้อเหมือน ข้อแตกต่างของสิ่งต่าง ๆ ตรวจสอบข้อมูลอย่างละเอียด ก่อนยอมรับนับถือหรือผู้เรียนสามารถวินิจฉัยบุคคลจากพฤติกรรมของบุคคล แทนที่จะวินิจฉัยจากความเชื่อถือ หรือชาติกำเนิดของบุคคลนั้น แล้วตัดสินว่าค่านิยมอะไรที่มีความสำคัญ คำที่บ่งการกระทำในพฤติกรรมด้านการจัดระบบ ได้แก่ จัดแจง รวม อ้างถึง ปรับปรุง อธิบาย เปรียบเทียบ ป้องกัน ฯลฯ

๒.๕ การสร้างลักษณะนิสัยตามแบบค่านิยมที่ยึดถือ (Characterization By a Value or Value Concept) พฤติกรรมขั้นนี้เป็นผลมาจากความรู้สึก ความคิด และค่านิยม หลอมมาเป็นความประพฤติ คุณสมบัติหรือลักษณะของแต่ละบุคคล ผลจากการเรียนรู้ ความเจตมคติอาจเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้เรียนจากพฤติกรรมเดิมที่เคยปฏิบัติมา เป็นรูปแบบใหม่หรืออาจเปลี่ยนแปลงนิสัย เปลี่ยนแปลงความคิดเห็น ความเชื่อถือ หรือเปลี่ยนแนวชีวิตที่เคยปฏิบัติอยู่เดิมก็เป็นได้ คำที่บ่งการกระทำในพฤติกรรมด้านการสร้างลักษณะนิสัย ได้แก่ แสดง ท่าทาง ปฏิบัติ แก้อิ โกรธ ปรับปรุง จำแนก ฯลฯ

ตัวอย่าง การเขียนจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมด้านเจตคติ

๑. เลือก อ่านหนังสือประวัติศาสตร์ในท้องสมุด
๒. ร่วมอภิปราย เกี่ยวกับพระราชกรณียกิจของรัชกาลที่ ๔ ที่มีต่อการพัฒนาการเกษตรไทย
๓. สมัคร เป็นสมาชิกชุมนุมอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ
๔. ชักชวน เพื่อนให้สละทรัพย์ เพื่อสมทบทุนมูลนิธิสายใจไทย
๕. ไปชม นิทรรศการ เนื่องในวันปิยมหาราช
๖. เข้าร่วม เกี่ยวกับกิจกรรมในท้องถิ่น

๓) พฤติกรรมด้านทักษะ หรือความคล่องแคล่วในเชิงปฏิบัติ (Psychomotor Domain) เป็นจุดมุ่งหมายในเรื่องของความสามารถที่แสดงออกทางกายด้วยความคล่องแคล่วชำนาญชำนาญในการกระทำ แม่นยำ รวดเร็วในการปฏิบัติงาน พฤติกรรมด้านนี้มักเป็นเรื่องเกี่ยวกับการเล่นกีฬา เล่นดนตรี ภาษา ศิลป หัตถกรรม ด้านอาชีพ เป็นต้น พฤติกรรมด้านทักษะแบ่งออกเป็น ๔ ชั้น คือ

๓.๑ การเลือกแบบ (Manipulation) พิจารณาหาแบบที่สนใจหรือพอใจ

๓.๒ การเลียนแบบ (Imitation) ลงมือทำตามแบบ หรือลอกเลียนแบบ
อย่าง

๓.๓ การหาความถูกต้อง (Precision) พิจารณาตัดสินใจเลือกกระทำตามแบบที่เห็นว่าเหมาะสมและถูกต้อง

๓.๔ การทำอย่างต่อเนื่อง (Articulation) เมื่อเห็นว่าการกระทำใดเป็นสิ่งถูกต้องแล้วก็ปฏิบัติสิ่งนั้นเป็นประจำ

๓.๕ กระทำโดยธรรมชาติ (Naturalization) เป็นการกระทำหรือปฏิบัติจนเกิดทักษะและสามารถปฏิบัติได้โดยอัตโนมัติ หรือเป็นไปโดยธรรมชาติ

คำที่บ่งการกระทำในพฤติกรรมด้านทักษะ ได้แก่ ประกอบ ก่อ แต่ง เปลี่ยน สร้าง ประดิษฐ์ ผัก ร้าง แสดง ออกแบบ ผสม ซ่อม แกะไข เขียน ท่อ ทุ้ม กวน

เสื่อย ดอก ยี่บ้า ยี่ต บ้ายสี เกี้ยวขอ ทำ เย็บ ติดตาม วัต ตั้ง
เวลา

ตัวอย่าง การเขียนจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมด้านทักษะ

๑. นักเรียนแสดงพิธีกรรมเกี่ยวกับการทำบุญตักบาตรได้
๒. นักเรียนจัดที่บูชาพระอย่างง่ายได้
๓. นักเรียนถักหมวกโดยใช้เข็มถัก และทำตะเข็บปักได้โดยไม่ผิดพลาด
๔. นักเรียนแสดงการกราบแบบ เบญจางคประดิษฐ์ได้ถูกต้อง
๕. นักเรียนวาดแผนที่ประเทศไทยพร้อมลงตำแหน่งหัวเขา ๔ แนว และแม่น้ำ

๔ สายได้ถูกต้อง

ประโยชน์ของจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

๑. เป็นประโยชน์สำหรับครูที่สอนวิชาเดียวกัน จะได้ดำเนินการสอนไปในแนวทางเดียวกัน
๒. สามารถเลือกวัสดุอุปกรณ์ ตำราเรียน และวิธีการสอนได้อย่างเหมาะสม และสอดคล้องกับจุดประสงค์
๓. เป็นประโยชน์ในค่านิยมผล ประเมินผล ทำให้มีเกณฑ์ในการวัดและตรวจสอบได้แน่นอน วัตถุประสงค์ตรงตามจุดมุ่งหมาย และสะดวกในการสร้างข้อทดสอบ
๔. ผู้เรียนรู้ว่าตนจะต้องทำอะไรได้บ้าง จะได้เตรียมตัวฝึกฝนให้บรรลุถึงเป้าหมาย และสามารถตรวจสอบความสามารถได้ว่าตนมีความสามารถขั้นไหน
๕. ผู้สอนสามารถตรวจสอบได้ว่า ผู้เรียนคนใดก้าวหน้าไปถึงระดับใด พร้อมทั้งจะเลื่อนไปเรียนในระดับสูง หรือยังต้องใช้เวลาฝึกฝนอีก

ข้อควรระวังในการเขียนจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

๑. จุดประสงค์เชิงพฤติกรรมไม่ใช่การบรรยายเนื้อหา (Course description) หรือกิจกรรมการเรียนการสอนของวิชาหรือหัวข้อนั้น ๆ แต่เป็นข้อความบ่งถึงการกระทำ หรือ

เขียนบรรยายกิริยาที่ผู้เรียนสามารถแสดงได้อย่างชัดเจนโดยไม่ต้องแปลความหมาย หรือโต้แย้ง
ได้หลายทาง

๒. ข้อความที่เขียนควรเขียนในลักษณะบอกเล่า ไม่ควรเขียนในลักษณะเป็นประโยค
คำสั่ง หรือประโยคคำถาม เช่น ไม่ควรใช้คำว่าเพื่อให้ ทำให้

ตัวอย่าง

เพื่อให้สามารถอธิบายความหมายของการคมนาคมได้

ควรเขียนว่า

- สามารถอธิบายความหมายของการคมนาคมได้

บอกได้ว่าทำไมกรุงศรีอยุธยาจึงเสียแก่พม่าเมื่อ พ.ศ. ๒๓๑๐

ควรเขียนว่า

- บอกสาเหตุที่กรุงศรีอยุธยาต้องเสียแก่พม่าเมื่อ พ.ศ. ๒๓๑๐ ได้ถูกต้อง

๓. จุดประสงค์เชิงพฤติกรรมต้องเป็นจุดประสงค์ที่มุ่งถึงพฤติกรรมของผู้เรียน หลัง-
จากที่มีการเรียนการสอนเรื่องนั้น ๆ แล้ว ไม่ใช่พฤติกรรมที่เกิดขึ้นก่อนหรือเป็นพฤติกรรมที่เกิด
ขึ้นระหว่างการเรียนการสอน

๔. จุดประสงค์เชิงพฤติกรรมต้องเกี่ยวข้องกับพฤติกรรมของผู้เรียน ไม่ใช่พฤติกรรม
ของผู้สอน การศึกษาคือการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม แต่เป็นพฤติกรรมของผู้เรียนไม่ใช่ผู้สอน
ดังนั้น จุดประสงค์เชิงพฤติกรรมจึงต้องบ่งพฤติกรรมของผู้เรียนว่า หลังจากที่มีการเรียนการสอน
แล้ว ผู้เรียนเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปได้อย่างไร

แบบทดสอบ (สำหรับจุดประสงค์ข้อ ๔)

จงเขียนหมายเลข ๑, ๒ หรือ ๓ หน้าข้อความที่เป็นพฤติกรรมด้านสติปัญญา
เจตคติ และทักษะ ตามลำดับ

๑. นักเรียนระบุลักษณะศิลปะและวัฒนธรรมไทยทางด้าน การแต่งกาย ขนบธรรม-
นิยมประเพณี และศิลปกรรมได้

๒. นักเรียนสามารถสร้างแผนภูมิแบบการปกครองก่อนและหลังการปฏิรูปการปกครองสมัยรัชกาลที่ ๕ ได้
๓. นักเรียนวาดแผนที่ประเทศไทยจากแบบที่กำหนดให้ และสามารถใช้สเกลได้ถูกต้อง ๗๕%
๔. นักเรียนสามารถแสดงการอ่าน เทอร์โมมิเตอร์และบารอมิเตอร์ได้
๕. นักเรียนสาธิตกระบวนการสีกร่อน และพังทลายของดินได้
๖. เมื่อให้เครื่องยนต์เสียมา เครื่องหนึ่ง พร้อมกับกล่อง เครื่องมือและคู่มือ นักเรียนสามารถซ่อมเครื่องยนต์นั้นได้ภายใน ๑ ชั่วโมง
๗. นักเรียนใช้มือเคาะ เป็นจังหวะตามเสียงเพลง เมื่อได้ยินเพลงเขมรไพรโยค
๘. หลังจากให้นักเรียนอ่านและดูรูปเรื่องการกาบัดรลงคะแนนเลือกตั้งแล้ว นักเรียนไปหย่อนบัตรเลือกตั้งหัวหน้าชั้นได้ถูกต้องภายใน ๕ นาที
๙. นักเรียนแสดงการกราบพระ และกราบผู้ใหญ่ได้ถูกต้อง
๑๐. เมื่อเรียนเรื่องวัฒนธรรมไทยแล้ว นักเรียนไปสมัครเป็นสมาชิกชมรมวัฒนธรรมไทย

ตัวอย่างการเขียนจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

วิชา ส ๑๐๑ ประเทศของเรา

๑. อธิบาย เรื่องชนชาติไทยและแหล่งกำเนิดของชนชาติไทยได้
๒. ชี้ตำแหน่งที่ตั้งราชอาณาจักรไทยโบราณในแผนที่ได้ถูกต้อง
๓. เมื่อยกตัวอย่างวัฒนธรรมไทยได้ ๑๐ รายการ นักเรียนสามารถบอกได้ว่ารายการใดเป็นวัฒนธรรมจากลัทธิพราหมณ์ หรือศาสนาพุทธได้อย่างน้อย ๔ รายการ
๔. อภิปรายเกี่ยวกับลักษณะการปกครอง สังคม และเศรษฐกิจในสมัยกรุงสุโขทัยได้
๕. อธิบายลักษณะภูมิประเทศที่สำคัญของแต่ละภาคในประเทศไทยได้

๖. อธิบายการเกิดลมมรสุม และชี้ทิศทางของลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ และลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้จากแผนที่ได้
๗. จำแนกทรัพยากรที่สำคัญของแต่ละภาคได้
๘. เสนอรายงานการค้นคว้าเกี่ยวกับประวัติความเป็นมาของการปฏิรูปที่ดิน และอภิปรายมูลเหตุของการปฏิรูปที่ดินได้
๙. นักเรียนสมัคร เข้า เป็นสมาชิกกิจกรรมสหกรณ์ของโรงเรียน
๑๐. เขียนแผนที่แสดง เส้นทางการคมนาคมตามที่ครูกำหนดได้ถูกต้อง
๑๑. อภิปรายสาเหตุของการเปลี่ยนแปลงประชากร พร้อม เสนอแนะวิธีแก้ปัญหาการเพิ่มประชากรได้ถูกต้อง
๑๒. คำนวณระยะทางจริง อ่านสัญลักษณ์ และบอกทิศทางภูมิศาสตร์ของสถานที่ต่าง ๆ ได้ถูกต้อง
๑๓. ระบุลักษณะสำคัญของครอบครัวไทยได้
๑๔. อภิปรายสิ่งที่เป็นของจำเป็น และสิ่งที่เป็นของฟุ่มเฟือยในการดำรงชีพ พร้อม เสนอแนะวิธีปรับปรุงแก้ไข ไม่ให้คนใช้จ่ายฟุ่มเฟือยได้
๑๕. สะสมเงินที่เหลือจากการใช้จ่ายประจำวัน ไปฝากธนาคารออมสินได้

วิชา ส ๒๐๔ เพื่อนบ้านของเรา

๑. เมื่อกำหนดประเทศต่าง ๆ ในเอเชียให้ นักเรียนสามารถเปรียบเทียบประเพณีทางศาสนา ภาษา การแต่งกาย และการรื่นเริงบันเทิงใจได้
๒. อภิปรายลักษณะการปกครอง สังคม และเศรษฐกิจในสมัยอยุธยาได้
๓. เปรียบเทียบลักษณะทางการเมือง สังคม และเศรษฐกิจของไทยในสมัยอยุธยากับประเทศเพื่อนบ้านได้
๔. ยกตัวอย่างการกระทำของพลเมืองดีและไม่ดีได้อย่างน้อย ๔ ประเภท

๔. เมื่อจัดให้มีการเลือกตั้งประธานชมรมกิจกรรมสหกรณ์ในโรงเรียน นักเรียนไปใช้สิทธิ
ในระบอบประชาธิปไตยได้ถูกต้อง
๖. เมื่อกำหนดลักษณะของคุณธรรม เช่น ความซื่อสัตย์ ความมีวินัย ความกล้าหาญ นักเรียน
สามารถยกเหตุการณ์ให้สอดคล้องกับคุณธรรมนั้น ๆ ได้คุณธรรมละ ๒ ตัวอย่าง
๗. ยกตัวอย่างสิทธิส่วนบุคคลและสิทธิเกี่ยวกับทรัพย์สินได้อย่างละ ๓ ตัวอย่าง
๘. บอกวิธีที่จะรักษาความมั่นคงของชาติในฐานะ เป็นนักเรียนได้
๙. เขียนรายงานเกี่ยวกับเหตุการณ์ปัจจุบันใน เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ได้
๑๐. อภิปรายผลกระทบของสงครามโลกครั้งที่ ๒ ที่มีต่อ เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ได้

แบบฝึกหัด

- ๑) จงเขียนจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมในการสอน เรื่องต่าง ๆ ต่อไปนี้
  - ก. ลักษณะการปกครองในสมัยสุโขทัย เป็นแบบพ่อปกครองลูก อันเป็นลักษณะการปกครอง
ในสมัยโบราณ ตามธรรมดาค่าพ่อย่อมเป็นหัวหน้าครอบครัวทำหน้าที่ปกครองดูแล และให้
ความคุ้มครองแก่บุตร หลาย ๆ ครอบครัวรวมกันเป็นหมู่ ผู้นำของหมู่ก็จะปกครอง
ดูแลสมาชิกของหมู่ ให้ลักษณะเดียวกัน หลาย ๆ หมู่รวมกันเป็นประเทศ ในสมัย
สุโขทัยตอนต้นผู้ปกครองคือ "พ่อขุน" เป็นการยอมรับในลักษณะการปกครองแบบนี้ ผู้
ปกครองและผู้ถูกปกครองจะมีความใกล้ชิดกันมาก ถึงขนาดได้พูดจาปรึกษาและรับฟัง
ความคิดเห็นซึ่งกันและกัน ดังปรากฏในศิลาจารึกว่า "ในวันธรรมดาที่มีใช้วันพระ
พ่อขุนรามคำแหงจะเสด็จออกไปประชาชนเผ่า เพื่อไต่ถามทุกข์สุขของประชาชน
รวมทั้งฟังความคิดเห็นของประชาชน เกี่ยวกับการปกครองบ้าน เมืองด้วย

ข. มันสำปะหลัง เป็นพืชที่ปลูกกันในประเทศไทยมาเป็นเวลานานแล้ว แต่มีความสำคัญในระยะหลังนี้ เพราะตลาดต่างประเทศมีความต้องการมาก เนื่องจากสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้หลายอย่าง เช่น อาหารสัตว์ อาหารมนุษย์ ผงชูรส สีมะกอบอาหาร แอลกอฮอล์ กาวพลาสติก เป็นต้น แหล่งปลูกมันสำปะหลังแต่เดิม ได้แก่ ชลบุรี ระยอง แต่ปัจจุบันภาคตะวันออกเฉียงเหนือผลิตได้มากที่สุด จังหวัดที่ผลิตได้มาก ได้แก่ นครราชสีมา ชัยภูมิ ขอนแก่น มหาสารคาม สุครธาน อุบลราชธานี

ค. สถาบันการปกครองของไทย ประกอบด้วยสถาบันพระมหากษัตริย์ รัฐสภา รัฐบาล และศาล พระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขของประเทศ รัฐสภาเป็นสถาบันซึ่งแสดงเจตนารมณ์ของประชาชน และแสดงว่าประชาชนมีส่วนร่วมในการปกครอง มีหน้าที่เลือกนายกรัฐมนตรี ตรากฎหมายเพื่อให้รัฐบาลนำไปใช้บริหารประเทศและให้ประชาชนปฏิบัติ และควบคุมรัฐบาลให้บริหารประเทศตามกฎหมาย และตามนโยบายที่แถลงไว้กับรัฐสภา ตั้งกระทู้ถามรัฐบาลหรือขอเปิดอภิปรายทั่วไป และขอเปิดอภิปรายพร้อมทั้งลงมติไม่ไว้วางใจได้ด้วย รัฐบาลทำหน้าที่บริหารประเทศตามกฎหมายและความ

นโยบายที่ได้รับความเห็นชอบจากรัฐสภา เพื่อประโยชน์สุขของประชาชนและความมั่นคงของประเทศ มีหน้าที่ป้องกันภัยทั้งภายในและนอกประเทศ จัดการด้านเศรษฐกิจให้ประชาชนมีเครื่องอุปโภคบริโภคเพียงพอแก่การดำรงชีวิต ส่งเสริมการผลิตการค้า และควบคุมระบบเงินตรา เป็นต้น ส่วนศาลเป็นฝ่ายปฏิบัติงานด้านตุลาการ ดำเนินการเป็นอิสระจากฝ่ายนิติบัญญัติและฝ่ายบริหาร มีหน้าที่พิจารณาคดีความตามกฎหมาย เพื่อให้ประชาชนได้รับความยุติธรรมมากที่สุด

- ๒) จงเลือกเนื้อหาวิชาสังคมศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาสามัญ ๑ บท แล้วเขียนจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม สำหรับการสอนในเรื่องนั้น
- ๓) จงเลือกพิจารณาจุดประสงค์รายวิชา ในกลุ่มวิชาสังคมศึกษา ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นหรือตอนปลาย ๑ รายวิชา แล้วนำมาแปลให้เป็นจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม.